

Hustrutillägg — — — — — sextiosju år.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen för sin del antar i motionen angivet lagförslag.

Stockholm den 28 januari 1970

Olle Westberg (fp)

i Ljusdal

Rolf Sellgren (fp)

Nr 1040

Av herr Åkerlind, om översyn av lagen om förenings- och förhandlingsrätt.

Vid flera tillfällen har motioner väckts i riksdagen om översyn av föreningsrättslagstiftningen. Sålunda har vid 1966, 1968 och 1969 års riksdagar behandlats motioner i vilka yrkats att föreningsrättsskyddet skulle gälla även för arbetsökande.

I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 74 avslög andra lagutskottets majoritet år 1966 detta yrkande med bl. a. följande uttalande: »Skulle emellertid framdeles föreningsrättslagstiftningen tas upp i ett större sammanhang, kan den av motionärerna aktualiserade frågan komma att prövas.» Motioner med liknande yrkanden avslogs vid 1968 och 1969 års riksdagar med samma motivering.

Flera skäl talar för att förenings- och förhandlingsrättslagstiftningen nu bör göras till föremål för en allsidig översyn i det större sammanhang som andra lagutskottet tidigare har hänvisat till.

Därvid bör tas upp den tidigare aktualiserade frågan om att föreningsrätten skall gälla även arbetsökande. Den som söker arbete bör ha samma föreningsrättsskydd som den som har fått arbete. Även rätten att stå utanför förening bör vara en lagstadgad rättighet för den som anser att detta främjar vederbörandes intressen. Förenings- och förhandlingsrättslagstiftningens överensstämmelse med andra länders lagstiftning och internationella överenskommelser bör också överses, inte minst med tanke på den ökande invandringen. Även frågan om arbetsgivares skyldighet att motivera avskedanden bör kunna tas upp i detta sammanhang.

Det är inte tillfredsställande att arbetstagare kan avskedas med kort varsel och utan att veta varför. Arbetstagaren bör åtminstone ha rätt att veta varför ett avskedande skett. Skyldighet att motivera avskedanden bör därför föreskrivas.

Andra frågor som bör prövas är t. ex. hur förhandlings- och avtalsrätten skall kunna vidgas så att den blir mer tillfredsställande än för närvarande.

En facklig organisation som företräder ett stort antal medlemmar inom ett yrkesområde bör tillerkännas förhandlings- och avtalsrätt. Lokförarstrejken och vägmästarstrejken är exempel under år 1969 på strejker som är beroende på nekad förhandlings- och avtalsrätt. Det bör kunna lagstiftas om att en facklig organisation skall ha förhandlings- och avtalsrätt om den företräder ett visst procenttal av en yrkesgrupps medlemmar. Detta procenttal bör sättas relativt lågt. Det är inte riktigt om t. ex. 30—40 procent av en yrkesgrupps medlemmar saknar förhandlings- och avtalsrätt. Detta får vägas mot att inte procenttalet kan sättas så lågt att det uppmuntrar till bildande av en mängd fackliga organisationer, vilket kan leda till oordning på arbetsmarknaden.

Även mot bakgrunden av vilda strejker bör denna fråga behandlas. Särskilt med tanke på strejken vid LKAB-gruvorna kan det ifrågasättas om en strejk på detta sätt skall förlängas bara för att de anställda formellt saknar förhandlingsrätt, trots att de som i detta fall utgör en så stor del av fackförbundets sammanlagda medlemstal.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om att en översyn av lagen om förenings- och förhandlingsrätt snarast kommer till stånd, med beaktande av de synpunkter som framförts i motionen.

Stockholm den 28 januari 1970

Allan Åkerlind (m)
